

Svensk författningssamling

Ställföreträdarförordning

Utfärdad den 21 maj 2026

SFS 2026:667

Publicerad
den 28 maj 2026

Regeringen föreskriver följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

Förordningens innehåll

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser om förmyndarskap, godmanskap och förvaltare. Den gäller vid tillämpningen av föräldrabalken och lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn.

2 § Förordningen är meddelad med stöd av

- 16 kap. 14 § föräldrabalken i fråga om 2 kap. 1 och 2 §§ och 7 kap. 1 § 4 och 5,
- 16 kap. 12 § föräldrabalken i fråga om 3 kap. 6–8 §§, 5 kap. och 7 kap. 1 § 3,
- 7 § tredje stycket lagen (2001:99) om den officiella statistiken i fråga om 3 kap. 9 §,
- 11 kap. 12 c § föräldrabalken i fråga om 7 kap. 1 § 1 och 2,
- 8 kap. 11 § regeringsformen i fråga om 7 kap. 2 och 3 §§, och
- 8 kap. 7 § regeringsformen i fråga om övriga bestämmelser.

3 § Innehållet i förordningen är uppdelat enligt följande.

- Inledande bestämmelser (1 kap.)
- Ställföreträdarens redovisning (2 kap.)
- Överförmyndarens skyldigheter (3 kap.)
- Ställföreträdarregistret (4 kap.)
- Överförmyndarens register (5 kap.)
- Tillsyn och tillsynsvägledning (6 kap.)
- Bemyndiganden (7 kap.)

2 kap. Ställföreträdarens redovisning

Innehållet i förteckningar

1 § En förteckning enligt 13 kap. 3 § eller 14 kap. 1 eller 2 § föräldrabalken ska innehålla de uppgifter som är nödvändiga för att överförmyndaren ska kunna utöva sin tillsyn. Den ska alltid innehålla uppgifter om den enskildes tillgångar och skulder, om de särskilda tillgångarnas värde och om pantbrev i fastighet eller tomträtt.

I en förteckning enligt 13 kap. 3 § eller 14 kap. 1 § samma balk ska det om möjligt även lämnas uppgifter om egendom som står under särskild förvaltning.

2 § Om en förteckning innehåller uppgifter om tillgångar som den enskilde har fått genom bodelning, arv, testamente eller gåva, ska det tillsammans med förteckningen ges in en bestyrkt kopia av bodelnings- eller skifteshandling, testamentet eller gåvobrevet, om ett sådant finns. I förekommande fall ska även en kopia av bouppteckningen ges in, om den inte tidigare har getts in till överförmyndaren. Om en handling är omfattande, behöver kopian innehålla endast sådana delar som överförmyndaren kan behöva.

Besked om granskning

3 § På begäran av en förmyndare, god man eller förvaltare ska överförmyndaren lämna besked om den granskning som överförmyndaren har gjort av en förteckning över egendom, en årsräkning, en årsberättelse, en sluträkning, en slutberättelse eller en handling enligt 15 kap. 3 eller 8 § föräldrabalken. Beskedet ska innehålla en uppgift om huruvida granskningen föranlett anmärkning eller inte.

När överförmyndarkontroll återkallas eller upphör

4 § Om ett villkor enligt 13 kap. 2 § andra stycket föräldrabalken om särskild överförmyndarkontroll har återkallats eller överförmyndaren enligt 13 kap. 9 § första stycket samma balk har beslutat att överförmyndarkontrollen ska upphöra, ska överförmyndaren efter avslutad granskning bevara handlingarna om förmynderskapet till dess att den underårige har blivit myndig. Därefter ska överförmyndaren lämna över handlingarna enligt 16 kap. 8 § samma balk.

3 kap. Överförmyndarens skyldigheter

Skyldigheten att ta upp frågor om ställföreträdarskap

1 § Om överförmyndaren får kännedom om att ett godmanskap enligt föräldrabalken antingen behövs, behöver ändras eller inte längre behövs, ska överförmyndaren inleda ett ärende om det.

2 § Om överförmyndaren får kännedom om att ett förvaltarskap antingen behövs, behöver ändras eller inte längre behövs, ska överförmyndaren ansöka hos rätten om anordnande, ändring eller upphörande av förvaltarskapet.

3 § Överförmyndaren ska årligen särskilt granska samtliga förvaltarskap som står under överförmyndarens tillsyn för att pröva om det finns skäl att ansöka om att förvaltarskapet ska begränsas eller upphöra. En anteckning om granskningen ska göras i akten.

Åtgärder vid ändrade förhållanden

4 § När överförmyndaren får kännedom om att förhållandena har ändrats så att en annan överförmyndare enligt 16 kap. 2 § föräldrabalken ska ta över tillsynen över ett förmynderskap, godmanskap eller förvaltarskap, ska överförmyndaren genast sända över den aktuella akten till den överförmyndare som ska utöva tillsynen. Överförmyndaren ska hänvisa till de uppgifter om förmynderskapet, godmanskapet eller förvaltarskapet som finns registrerade i ställföreträdarregistret och vid behov bifoga andra nödvändiga uppgifter.

Om ett ärende vid överflyttningen är beroende av överförmyndarens handläggning, ska en redogörelse för detta lämnas.

5 § På begäran av rätten ska överförmyndaren yttra sig i frågor som rör de förmynderskap, godmanskap och förvaltarskap som står under överförmyndarens tillsyn.

Överförmyndarens akter

6 § Samtliga handlingar som har getts in till överförmyndaren och som avser ett visst förmynderskap, godmanskap eller förvaltarskap ska sammanföras till en akt.

7 § En gemensam akt får läggas upp när tillsynen avser flera förmynderskap eller godmanskap inom samma familj. En gemensam akt får också läggas upp när ställföreträderskapen redovisas tillsammans i ställföreträdaregistrat.

8 § Akterna för förmynderskap, godmanskap och förvaltarskap som har upphört ska förvaras särskilt.

Skyldigheten att lämna uppgifter för statistik

9 § Överförmyndaren ska, som underlag för statistik, varje år lämna följande uppgifter till Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd:

1. antalet tjänster i årsarbetstid hos överförmyndaren,
2. antalet ställföreträdareuppdrag för vilka arvode inte tas ut,
3. det sammanlagda värdet av tillgångar och inkomster som ställföreträdarna i kommunen förvaltar åt sina huvudmän,
4. antalet registrerade förmynderskap och i hur många av dessa det förekommer kontrollåtgärder enligt 13 eller 15 kap. föräldraskapsbalken,
5. antalet ställföreträdare som har entledigats utan att godmanskapet eller förvaltarskapet samtidigt upphört,
6. antalet godmanskap eller förvaltarskap som har upphört på grund av att det saknas ställföreträdare och en ny inte kan utses,
7. överförmyndarens totalkostnad per ställföreträdarskap och per kommuninvånare,
8. totalkostnaden för ställföreträdarnas arvode och fördelningen av kostnaden mellan enskilda och kommunen, och
9. antalet redovisningshandlingar som överförmyndaren har granskat och hur många av dem som varit utan anmärkning.

Överförmyndaren ska också lämna de andra uppgifter om verksamheten som Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd begär.

4 kap. Ställföreträdaregistrat

Ställföreträdaregistratets innehåll

1 § Ställföreträdaregistrat enligt 18 kap. föräldraskapsbalken ska föras av Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd.

Registret får föras med hjälp av automatiserad databehandling.

2 § Ställföreträdaregistratet ska innehålla uppgifter om

1. den enskildes namn och personnummer eller samordningsnummer,
2. vilken form av ställföreträdarskap som har anordnats och med stöd av vilken bestämmelse en ställföreträdare har förordnats,
3. den förordnade förmyndarens, gode mannens eller förvaltarens namn, personnummer eller samordningsnummer och adress,

4. omfattningen av ställföreträdarens förordnande,
5. beslut som ligger till grund för ställföreträdarskapet, inklusive datum för förordnande, ändring i förordnandet och upphörande av förordnandet,
6. ifall ställföreträdaren har genomgått en utbildning enligt 11 kap. 12 b § föräldrabalken,
7. ifall ställföreträdaren i ett beslut har entledigats enligt 11 kap. 20 § första stycket samma balk, och
8. annat som behövs för att tillgodose ändamålet med registret.

3 § I registret ska varje förmynderskap, godmanskap och förvaltarskap redovisas för sig. Även ställföreträdare som har entledigats enligt 11 kap. 20 § första stycket föräldrabalken ska redovisas för sig.

Förordnas någon till god man för flera frånvarande i samma dödsbo, ska dock godmanskapen redovisas i ett sammanhang. Godmanskap enligt 11 kap. 1 eller 2 § samma balk ska redovisas tillsammans med förmynderskapet, om ett sådant finns registrerat, eller tillsammans med ett tidigare godmanskap eller förvaltarskap.

Även i övrigt får registret ordnas så att flera ställföreträdarskap redovisas tillsammans, om det är lämpligt.

4 § Sådana uppgifter som avses i 2 § 7 ska gallras ur registret senast fem år efter det att redovisningshandlingarna enligt 14 kap. 23 § föräldrabalken ska ha återlämnats.

Uppgiftsskyldighet

5 § Överförmyndaren ska underrätta Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd om överförmyndarens beslut i ärenden som rör förordnade förmynderskap, godmanskap och förvaltarskap och vars innehåll ska registreras enligt 2 §.

Direktåtkomst

6 § Direktåtkomst till personuppgifter i ställföreträdareregistret får medges för de ändamål som anges i 18 kap. 4 § föräldrabalken.

Rättelse av skrivfel och liknande

7 § En uppgift i ställföreträdareregistret ska rättas om uppgiften innehåller någon uppenbar felaktighet som beror på Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöds eller någon annans skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende eller på ett tekniskt fel.

Registerutdrag

8 § För att visa vem som är förordnad förmyndare, god man eller förvaltare för en enskild, med stöd av vilken bestämmelse ställföreträdaren har förordnats och förordnandets omfattning, ska Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd lämna ett utdrag ur registret, om det begärs.

För att visa att någon inte har förvaltare ska Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd lämna ut ett förvaltarfrihetsbevis, om det begärs.

Register över föräldraförvaltningar

1 § För att fullgöra sin skyldighet enligt 3 kap. 6–8 §§ att föra förteckning ska överförmyndaren föra ett register över de föräldraförvaltningar där kontrollåtgärder enligt 13 eller 15 kap. föräldrabalken förekommer.

Registret får även innehålla uppgifter om andra föräldraförvaltningar som står under överförmyndarens tillsyn.

2 § Registret får innehålla uppgifter om

1. den enskildes namn, adress och personnummer eller samordningsnummer,
2. förmyndarens namn, adress och personnummer eller samordningsnummer,
3. anledningen till att kontrollåtgärder förekommer,
4. den enskildes ekonomiska förhållanden,
5. beslut som har fattats i frågor som rör förvaltningen, och
6. annat som behövs för att tillgodose ändamålet med registret.

3 § I registret ska varje förmynderskap redovisas för sig.

Register över andra ställföreträdaskap

4 § Överförmyndaren får, för de ändamål som anges i 7 §, föra ett register över förordnade förmyndare, gode män och förvaltare samt om dem som har en sådan ställföreträdare.

Allmänna bestämmelser om överförmyndarnas register

5 § Överförmyndarens register får föras med hjälp av automatiserad databehandling.

6 § Varje överförmyndare är personuppgiftsansvarig för sitt register.

7 § Personuppgifter får behandlas i överförmyndarens register om det är nödvändigt för att överförmyndaren ska kunna fullgöra sina uppgifter enligt föräldrabalken. Personuppgifter får även behandlas i registren för att överförmyndaren ska kunna uppfylla sin skyldighet att underrätta andra myndigheter om vidtagna åtgärder.

Personuppgifter som får behandlas enligt första stycket får också behandlas för framställning av avidentifierad statistik.

6 kap. Tillsyn och tillsynsvägledning

Behörig länsstyrelse

1 § Länsstyrelsens uppgifter enligt 19 kap. 5, 9, 10 och 17 §§ föräldrabalken utförs av

1. Länsstyrelsen i Norrbottens län, när överförmyndare, ledamöter av överförmyndarnämnder eller ersättare är verksamma i en kommun i Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens eller Västernorrlands län,
2. Länsstyrelsen i Örebro län, när överförmyndare, ledamöter av överförmyndarnämnder eller ersättare är verksamma i en kommun i Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Värmlands, Västmanlands eller Örebro län,

3. Länsstyrelsen i Stockholms län, när överförmyndare, ledamöter av överförmyndarnämnder eller ersättare är verksamma i en kommun i Gotlands eller Stockholms län,

4. Länsstyrelsen i Östergötlands län, när överförmyndare, ledamöter av överförmyndarnämnder eller ersättare är verksamma i en kommun i Jönköpings, Kalmar eller Östergötlands län,

5. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när överförmyndare, ledamöter av överförmyndarnämnder eller ersättare är verksamma i en kommun i Hallands eller Västra Götalands län, och

6. Länsstyrelsen i Skåne län, när överförmyndare, ledamöter av överförmyndarnämnder eller ersättare är verksamma i en kommun i Blekinge, Kronobergs eller Skåne län.

Länsstyrelsernas tillsyn

2 § Länsstyrelsen ska inspektera överförmyndaren varje år. Länsstyrelsen får avstå från en inspektion, om det är uppenbart att den är obehövlig. Om länsstyrelsen har avstått från en inspektion ett visst år, ska dock en inspektion genomföras följande år.

Vid inspektionen ska länsstyrelsen granska om överförmyndarens handläggning följer reglerna i föräldrabalken, denna förordning och andra relevanta författningar och även i övrigt sker på ett rättssäkert och lämpligt sätt. Länsstyrelsen ska alltid kontrollera överförmyndarens register och ett urval av akter.

Länsstyrelsen ska också inspektera överförmyndaren, om det genom information som lämnas till länsstyrelsen eller på något annat sätt framkommer att det finns särskilt behov av en inspektion. En sådan inspektion ska genomföras så att den uppfyller ändamålet med den.

3 § Överförmyndaren ska lämna länsstyrelsen de upplysningar om verksamheten som länsstyrelsen begär.

Överförmyndaren ska före den 1 januari varje år underrätta länsstyrelsen om sin mottagningstid. En uppgift om mottagningstiden ska dessutom meddelas på kommunens anslagstavla.

4 § Länsstyrelsen ska upprätta ett protokoll över inspektionen. Av protokollet ska det framgå vilka akter som har granskats.

5 § Om länsstyrelsen vid granskningen finner anledning att rikta anmärkning mot överförmyndarens handläggning, ska anmärkningen och skälen till den antecknas i protokollet. Om anmärkningen avser handläggningen av ett visst ärende, ska det anges.

Länsstyrelsen får bestämma att överförmyndaren inom viss tid ska underrätta länsstyrelsen om vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av en anmärkning.

6 § De länsstyrelser som anges i 1 § ska verka för samordning och samverkan i frågor om tillsyn enligt 19 kap. föräldrabalken.

Tillsynsvägledning

7 § Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd ska ansvara för tillsynsvägledningen enligt 19 kap. 17 a § föräldrabalken. Tillsynsvägledningen ska bedrivas regelbundet och systematiskt. Den ska förmedlas på det sätt som bäst bidrar till att utveckla överförmyndarnas verksamhet.

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd och de länsstyrelser som anges i 1 § ska verka för samordning och samverkan i frågor om tillsynsvägledning.

7 kap. Bemyndiganden

Bemyndiganden för Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd

1 § Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd får meddela föreskrifter om

1. lämplighetskontrollen för gode män och förvaltare enligt 11 kap. 12 § föräldrabalken,
2. utbildning och undantag från utbildningskravet för gode män och förvaltare enligt 11 kap. 12 b § samma balk,
3. skyldigheten för överförmyndaren att föra förteckningar och lägga upp akter samt expediera handlingar enligt 16 kap. samma balk,
4. den närmare utformningen av ställföreträdarens förteckningar, årsräkningar, årsberättelser, sluträkningar, slutberättelser och handlingar som avses i 15 kap. 3 och 8 §§ samma balk, och
5. överförmyndarens tillsyn över ställföreträdare.

2 § Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd får meddela närmare föreskrifter om

1. ställföreträdarregistret och dess innehåll, tillgången till ställföreträdarregistret, registerutdrag samt hur och inom vilka tidsfrister som överförmyndaren ska lämna uppgifter till ställföreträdarregistret,
2. överförmyndarens register och registrens innehåll,
3. kvaliteten i överförmyndarens verksamhet och överförmyndarnas rutiner enligt 19 kap. 3 § föräldrabalken, och
4. verkställigheten av denna förordning.

Bemyndigande för Socialstyrelsen

3 § Socialstyrelsen får meddela närmare föreskrifter om sådan utredning i ärenden om att anordna godmanskap eller förvaltarskap som avses i 11 kap. 17 § föräldrabalken.

-
1. Denna förordning träder i kraft
 - a) den 1 januari 2028 i fråga om 3 kap. 7 § samt 4 och 5 kap.,
 - b) den 1 januari 2029 i fråga om 3 kap. 9 §, och
 - c) i övrigt den 1 juli 2026.
 2. Genom förordningen upphävs förmynderskapsförordningen (1995:379).
 3. Den upphävda förordningen gäller fortfarande i fråga om
 - a) 9–16 och 18 §§ fram till den 1 januari 2028, och
 - b) 25–27 §§ fram till den 1 januari 2029.
 4. Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd får meddela föreskrifter om uppbyggnaden av ställföreträdarregistret.

På regeringens vägnar

GUNNAR STRÖMMER

Erik Hällströmer
(Justitiedepartementet)